

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA
mint felülvizsgálati bíróság
Mfv.II.10.116/2010/3.szám

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a Pál és Kozma Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Pál Lajos ügyvéd) által képviselt kérelmezőnek a Solymár Károly Ügyvédi Iroda (ügyintéző dr. Solymár Károly ügyvéd) által képviselt kérelmezett ellen sztrájk jogellenességének megállapítása iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságon 30.Mpk.50.489/2009. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Bíróság 49.Mpkfv.639.149/2009/2. számú végzésével jogerősen befejezett nem peres eljárásban a kérelmezett által előterjesztett felülvizsgálati kérelem és a kérelmező által előterjesztett csatlakozó felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

v é g z é s t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Bíróság 49.Mpkfv.639.149/2009/2. számú végzését hatályon kívül helyezi és a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 30.Mpk.50.489/2009/6. számú végzését helybenhagyja.

Kötelezi a kérelmezőt, hogy tizenöt nap alatt fizessen meg a kérelmezettnek 25.000 (huszonötezer) forint együttes másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az állam javára - felhívásra - 24.000 (huszonnégyezer) forint együttes másodfokú és felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s

A kérelmező munkáltató kérelmében a 2009. június 10-én megtartott kétórás figyelmeztető sztrájk, valamint a 2009. június 24-én 10 órára meghirdetett sztrájk jogellenességének megállapítását kérte a sztrájkról szóló 1989. évi VII. törvény (Sztv.) 3. § (1) bekezdés d) pontja alapján.

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 30.Mpk.50.489/2009/6. számú végzésével a kérelmet elutasította.

A megállapított tényállás szerint a kérelmezett egyesület 2009. június 5-én a sztrájkkövetelését öt kérdésben jelölte meg. A felek 2009. június 6-án megkezdték az egyeztetést, melynek során a kérelmezett az egyik követelésétől elállt. A fennmaradó sztrájkkövetelése a következő volt:

- Az elbocsátási szisztéma S. rendszer szerinti pontosítása (az elbocsátás elveinek meghatározása),
- a ... repülőgépein csak a munkáltató, azaz a ... által foglalkoztatott, azzal munkaviszonyban álló pilóta teljesíthessen szolgálatot,
- a légcsavaros repülőgépek pilótáinak 30 százalékos pótlék bevezetése,
- a 2008-as évben kidolgozott új napidíjrendszer elfogadása.

A munkaügyi bíróság jogi álláspontja az volt, hogy a kérelmezett négy sztrájkkövetelése közül három a kollektív szerződés hatálya alatt a kollektív szerződésben rögzített megállapodás megváltoztatására irányult, mert a KSZ Pilóta Szakterületi Függetlenség (PSZF) 8.2.2. pontja rögzíti a létszámcsökkentés esetén irányadó szabályokat, 14-15. pont a bérrendszerre, alaphérré vonatkozó szabályokat, a bérpótlékok rendszerét a PSZF 15. pontját követő 2. számú táblázat tartalmazza, mg a napi díjra a 15.3. pont tartalmaz rendelkezést.

A munkaügyi bíróság ugyanakkor nem találta jogellenesnek a pilóták munkaerő-kölcsönzés keretében való foglalkoztatása ellen irányuló sztrájkkövetelést. Indokolása szerint az a körülmény, hogy a pilóták foglalkoztatásának szabályai között nem szerepel olyan kollektív szerződéses megállapodás, amely korlátozná vagy kizárná a kölcsönzött munkavállalók foglalkoztatását, épp azt igazolja, hogy ezzel összefüggésben nincs hatályos kollektív szerződéses megállapodás, ezért a kérelmezett erre irányuló követelése az Sztv. 3. § (1) bekezdés d) pontja alapján nem jogellenes.

A sztrájk jogellenessége a munkaügyi bíróság szerint pedig nem állapítható meg, amennyiben a meghirdetett sztrájkkövetelések között legalább egy jogszerű követelés szerepel.

Mindkét fél fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Bíróság 49.Mpkfv.639.149/2009/2. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését megváltoztatta és megállapította, hogy a kérelmezett által szervezett 2009. június 10-én megtartott figyelmeztető sztrájk és a 2009. június 24-re meghirdetett - 2009. július 31-ig felfüggesztett - sztrájk jogellenes.

A másodfokú bíróság egyetértett a munkaügyi bírósággal abban, hogy a kérelmezett által meghirdetett sztrájk alapjául szolgáló négy követelés közül három a KSZ hatálya alatt, az abban rögzített megállapodás megváltoztatására irányult. Ugyanakkor nem osztotta a

munkaügyi bíróság azon jogi álláspontját, miszerint jogszerű volt a meghirdetett sztrájk a pilóták munkaerő-kölcsönzés keretében való foglalkoztatásának kizárása érdekében.

A másodfokú bíróság szerint nem vitatott tény, hogy a kérelmező munkáltatónál a pilóták foglalkoztatásának szabályait rögzítő PSZF nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely kizárná vagy korlátozná, hogy a munkáltató az átmeneti többletmunkaerő igénye esetén munkaerő-kölcsönzés útján is foglalkoztasson pilótákat, amely értelmezése szerint azt jelenti, hogy a hatályos KSZ értelmében a munkáltató kölcsönzött pilóták igénybevételére jogosult. Ezért a kölcsönzés keretében történő foglalkoztatás korlátozására, illetve kizárása irányuló követelés a másodfokú bíróság jogi álláspontja szerint a hatályos KSZ PSZF tartalmát érintő változtatásra irányult, és ezért az Sztv. 3. § (1) bekezdés d) pontja alapján jogellenes sztrájkkövetelés volt.

A jogerős végzés ellen a kérelmezett nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben annak hatályon kívül helyezését és elsődlegesen az eljárás megszüntetését, másodlagosan „a sztrájk jogszerűségének megállapítását” kérte.

A kérelmezett az Alkotmány 70/C. § (2) bekezdés, az Sztv. 1. § (3) bekezdése, a 3. § (1) bekezdés d) pontja, az Mt. 3. § (1)-(3) bekezdései, a 4. § (1) bekezdése, valamint az 5. § (1) és (2) bekezdése megsértését állította.

A kérelmezett szerint a kérelmet bírósági eljárás kezdeményezésére meghatalmazással nem rendelkező személy terjesztette elő, ezért a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül kellett volna elutasítani.

A kérelmezett sérelmezte, hogy az eljáró bíróságok nem értékelték, miszerint a kérelmező az együttműködési kötelezettségét előíró törvényi rendelkezést megsértve - a turbópropelleres repülőgépeken szolgálatot teljesítő munkavállalók 30 százalékos béremelését kivéve - érdemi tárgyalást nem folytatott, amely magatartása a kérelmezett szerint önmagában kizárja a sztrájk jogellenességének megállapíthatóságát. A kérelmezett szerint az eljáró bíróságok azt sem értékelték, hogy az egyeztető tárgyalások során a kérelmező ezen követelés jogszerűségét elismerte, ezért a jogellenesség megállapítását szerinte „a kérelmező beleegyezése kizárja”.

A kérelmezett arra is hivatkozott, hogy amennyiben valamely kérdést a KSZ nem szabályoz, úgy kizárt az Sztv. 3. § (1) bekezdés d) pontjának megvalósulása. Érvelése szerint fogalmilag kizárt egy olyan megállapodást megváltoztatni, amely nem létezik, másrészt az Sztv. helyes értelmezése szerint nem a KSZ megváltoztatása érdekében, hanem az abban rögzített valamely megállapodás megváltoztatása érdekében folytatott sztrájk jogellenes.

A kérelmező felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős végzés hatályában való fenntartását kérte.

A kérelmező csatlakozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, melyben a kérelmében megjelölt sztrájk jogellenességének megállapítását további indokok alapján is kérte.

A kérelmező arra hivatkozott, hogy a sztrájk abban az esetben is jogellenes, ha a bíróság nem minden követelést minősít jogellenesnek. Érvelése szerint az Sztv. 1. § (1) bekezdéséből következik, hogy a sztrájkjog gyakorlása egységes, oszthatatlan jogosultság. A sztrájkjog gyakorlását akkor is egységesen kell kezelni, illetve megítélni, ha az adott sztrájk kilátásba helyezésével a munkavállalók egyidejűleg több követelés teljesítését kívánják kikényszeríteni.

A kérelmező azt is sérelmezte, hogy a munkaügyi bíróság nem találta alaposnak azt a hivatkozását, mely szerint a kérelmezett megsértette a KSZ 1. számú mellékletének 3.2. pontját, amikor a kollektív szerződésben vállalt kötelezettsége ellenére nem közölte a meghirdetett sztrájk időtartamát. A másodfokú bíróság e kérdésekben - a fellebbezésében foglaltak ellenére - nem döntött.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet és a csatlakozó felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem alapos, míg a csatlakozó felülvizsgálati kérelem nem alapos a következők szerint.

A nem peres eljárásban eljáró bíróságoknak a kérelmező kérelme tárgyában kellett döntenük, amely kérelem a 2009. június 10-én megtartott kétórás figyelmeztető sztrájk, valamint a 2009. június 24-én 10 órára meghirdetett sztrájk jogellenességének megállapítására irányult. A kérelmezett - kérelem hiányában - a felülvizsgálati eljárásban a sztrájk jogszerűségének megállapítását nem, csupán a kérelem elutasítását kérhette.

A kérelmezett megalapozatlanul hivatkozott a kérelmező „perbeli legitimációjának hiányára”, mert az ügybéli sztrájk jogellenességének megállapítását csak a sztrájkköveteléssel érintett kérelmező munkáltató kérhette, a kérelmezőt pedig megállapíthatóan mindvégig szabályszerűen meghatalmazott személy képviselte.

A sztrájk jogszerűségét, illetve jogellenességét kizárólag az Sztv. 3. §-a alapján kell elbírálni (Sztv. 5. § (1) bekezdés, BH

1991.255.)). Ebből következően a sztrájk jogszerűségének megítélése szempontjából nincs jelentősége, hogy a felek az egyes követelések tárgyában mennyiben, milyen mélységben folytattak egyeztetést, az egyeztetés során a munkáltató az egyes követeléseket miként minősítette. Nincs törvényi akadálya annak sem, hogy a felek az álláspontjukat - a sztrájk elkerülése érdekében - az egyeztetések folyamán megváltoztassák.

Az Sztv. nem írja elő, hogy közölni kell a munkáltatóval a meghirdetett sztrájk időtartamát, ezért a KSZ erre vonatkozó előírására - a sztrájk jogszerűségét érintően - a kérelmező megalapozottan szintén nem hivatkozhatott. A munkaügyi bíróság e körben kifejtett jogi álláspontja ezért helyes.

Az eljárt bíróságok a sztrájkköveteléseket helyesen egyenként, az Sztv. 3. §-a alapján vizsgálták. A levont jogkövetkeztetést illetően a Legfelsőbb Bíróság a munkaügyi bíróság érdemi döntésével értett egyet.

Az Sztv. 3. § (1) bekezdés d) pontja értelmében jogellenes a sztrájk kollektív szerződésben rögzített megállapodás megváltoztatása érdekében a kollektív szerződés hatályának ideje alatt.

A KSZ PSZF kölcsönzött pilóták foglalkoztatását illetően külön megállapodást egyáltalán nem tartalmaz. E tény jogerős végzés szerinti kiterjesztő értelmezésével a Legfelsőbb Bíróság nem értett egyet. Amennyiben valamely kérdést illetően kollektív szerződésben „rögzített megállapodás” nincs, akkor e kérdéssel összefüggő követelés - így adott ügy sztrájkkövetelése szerint a kölcsönzött pilóták foglalkoztatásának kizárása, illetve korlátozása - nem minősül kollektív szerződésben „rögzített megállapodás” megváltoztatása érdekében előterjesztett igénynek.

A Legfelsőbb Bíróság már több eseti döntésében kimondta, miszerint több sztrájkkövetelés esetén a kezdeményezett, illetve megtartott sztrájk jogszerű, ha van legalább egy olyan követelése, amely az Sztv. 1. § (1) bekezdésének és az Sztv. 2. § (1) bekezdésének megtartásával az Sztv. 3. § (1) bekezdésébe nem ütköző cél elérésére irányul (Mfv.II.10.612/2008/3., Mfv.II.10.998/2009/4.).

Mindezekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős végzést a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és a munkaügyi bíróság - érdemben helytálló, a kérelmező kérelmét elutasító - végzését helybenhagyta.

A Pp. 78. § (1) bekezdésének alkalmazásával a kérelmezőt kötelezte a kérelmezett együttes másodfokú és felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére, míg a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (2)

bekezdése és 15. § (1) bekezdése alapján a kérelmező másodfokú és felülvizsgálati eljárás illeték megfizetésére köteles, melynek mértékét a Legfelsőbb Bíróság az Itv. 47. § (1) bekezdése és 50. § (2) bekezdése alapján állapította meg.

A kérelmezett kérésére az Itv. 80. § (1) bekezdés i) pontja alapján az általa lerótt 7000 forint felülvizsgálati eljárási illeték visszatérésének van helye. E határozatot az elsőfokú bíróság küldi meg az Itv. 81. § (2) bekezdése szerint az illetékes állami adóhatóságnak.

Budapest, 2010. december 8.

Dr. Tálné dr. Molnár Erika a tanács elnöke, Dr. Stark Marianna s.k. előadó bíró, Dr. Földényi Gyuláné s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírósági tisztviselő